

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om frivilligt försvar och till vissa lagar som har samband med den**

***Ärende***

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om frivilligt försvar och till vissa lagar som har samband med den (RP 254/2018 rd).

***Beredning i utskott***

Utskottets betänkande: Försvarsutskottet (FsUB 8/2018 rd).

***Beslut***

Riksdagen har antagit följande lagar:

## **Lag**

### **om ändring av lagen om frivilligt försvar**

I enlighet med riksdagens beslut  
*upphävs* i lagen om frivilligt försvar (556/2007) 9 § 3 mom., 18 § 3 mom., 21 och 22 § samt 32 § 3 mom.,  
*ändras* 2 §, rubriken för 3 § och 3 § 2—4 mom., 6 § 1 och 2 mom., 7 § 1 mom., 11 § 1 mom., 12 och 13 §, rubriken för 17 § samt 17 § 1 och 2 mom., rubriken för 18 och 19 §, 20 §, 28 § 1 mom., det inledande stycket i 34 § 1 mom., 34 § 2 mom., det inledande stycket och 2 punkten i 35 § 1 mom. samt 37 § 1 mom. och 42 §, av dem 2 och 13 § sådana de lyder delvis ändrade i lag / ,  
samt  
*fogas* till lagen en ny 3 a §, en ny kapitelrubrik före 20 §, nya 4 b—4 d kap. och en ny 32 a § som följer:

#### **2 §**

#### ***Militär utbildning och utbildning som främjar den militära förmågan***

Med *militär utbildning* avses i denna lag tillhandahållande av utbildning av Försvarsmaktens trupper och ordnande av utbildning med Försvarsmaktens ammunition och explosiva varor.

Med *utbildning som främjar den militära förmågan* avses i denna lag annan än sådan utbildning som avses i 1 mom., där utbildning ges en individ i Försvarsmaktens metoder eller utrust-

## Riksdagens svar RSv 319/2018 rd

ning för att uppnå militär kompetens och handlingsförmåga för agerande i krig eller andra väpnade konflikter.

### 3 §

*Försvarsministeriets, Försvarsmaktens och huvudstabens uppgifter i fråga om det frivilliga försvaret*

---

Försvarsministeriet ska sköta den allmänna styrningen av och tillsynen över det frivilliga försvaret.

Försvarsmaktens huvudstab ska styra Försvarsutbildningsföreningens verksamhet som avses i 7 § 1 mom. samt övervaka att denna lag iakttas i verksamheten.

Försvarsmakten ska övervaka användningen av Försvarsmaktens vapen i den utbildning som främjar den militära förmågan och leda användningen av frivilliga vid den handräckning som Försvarsmakten ger och vid räddningsverksamhet samt stödja Försvarsutbildningsföreningens verksamhet i enlighet med vad som bestäms närmare i denna lag.

### 3 a §

*Tillämpning av lagen på Gränsbevakningsväsendet*

Vad som i denna lag föreskrivs om Försvarsmakten tillämpas också på Gränsbevakningsväsendet när det utför uppgifter enligt denna lag, med undantag av det som föreskrivs i 23 §. Vad som i denna lag föreskrivs om Försvarsmaktens huvudstab tillämpas också på staben för Gränsbevakningsväsendet när den utför uppgifter enligt denna lag.

### 6 §

*Försvarsutbildningsföreningen och dess syfte*

Försvarsutbildningsföreningen är en offentligrättslig förening som ordnar frivillig försvarsutbildning och är samarbetsorganisation för sina medlemsföreningar.

Försvarsutbildningsföreningens syfte är att främja försvaret genom utbildning, information och upplysning. Föreningen kan ha enheter på riksomfattande, regional och lokal nivå.

---

### 7 §

*Uppgifter*

Försvarsutbildningsföreningens offentliga förvaltningsuppgifter är att

1) ordna i 4 a—4 c kap. avsedd utbildning och verksamhet samt att ge information och upplysning om det frivilliga försvaret,

2) utveckla kvinnornas möjligheter att delta i det frivilliga försvaret och ordna tillhörande utbildning som främjar den militära förmågan och presentationsverksamhet,

## Riksdagens svar RSv 319/2018 rd

- 3) styra, stödja och samordna medlemsorganisationernas försvarsutbildning,
  - 4) utveckla ungdomars möjligheter att bekanta sig med försvaret genom i 4 b kap. avsedd verksamhet.
- 

### 11 §

#### *Finansiering av verksamheten*

I statsbudgeten tas årligen in ett anslag inom vars ram Försvarsutbildningsföreningen beviljas statsunderstöd för omkostnader som föranleds av de offentliga förvaltningsuppgifter föreningen har enligt 7 § 1 mom. Statsunderstödsmedlen ska hållas separat från medlen för föreningens övriga verksamhet.

---

### 12 §

#### *Styrelsemedlemmars och arbetstagares skadeståndsansvar*

Utöver vad som föreskrivs i 39 § i föreningslagen ska medlemmar av Försvarsutbildningsföreningens styrelse samt föreningens arbetstagare ersätta skada som åsamkats Försvarsutbildningsföreningen, dess medlemmar eller andra genom överträdelse av denna lag eller av bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av den.

I fråga om Försvarsutbildningsföreningens styrelsemedlemmar och anställda gäller i övrigt vad som i 4 kap. i skadeståndslagen (412/1974) föreskrivs om arbetstagares skadeståndsansvar.

### 13 §

#### *Förfarandet vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter samt straffrättsligt tjänsteansvar*

Vid skötseln av Försvarsutbildningsföreningens offentliga förvaltningsuppgifter ska förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), arkivlagen (831/1994) och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) iakttas.

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på medlemmarna i Försvarsutbildningsföreningens styrelse samt föreningens anställda och i 20 b § avsedda skjutledare när de sköter offentliga förvaltningsuppgifter som enligt denna lag ålagts Försvarsutbildningsföreningen.

### 17 §

#### *Frivillig militär utbildning*

Försvarsmakten kan ge frivilliga som fyllt 18 år militär utbildning och annan utbildning som den anser behövlig genom att ordna frivilliga övningar. Utbildning av trupphelheter som är större än en grundenhet, av trupper som hör till Försvarsmaktens organisation under undantagsförhållanden och av beväringar samt träning av trupper för insatser och ordnande av stridsskjutningar är

## Riksdagens svar RSv 319/2018 rd

dock uteslutande Försvarsmaktens uppgift. Med en grundenhet avses en trupp med styrkan av högst ett kompani.

Frivillig militär utbildning ska ordnas på områden och fartyg som Försvarsmakten förfogar över.

---

### 18 §

*Frivilliga övningar som ordnas av Försvarsmakten*

---

### 19 §

*Specialuppgifter vid de frivilliga övningar som ordnas av Försvarsmakten*

---

### 4 a kap.

## **Utbildning som främjar den militära förmågan**

### 20 §

*Utbildning som främjar den militära förmågan*

Försvarsutbildningsföreningen ordnar utbildning som främjar den militära förmågan för personer som har fyllt 18 år.

I 1 mom. avsedd utbildning får inte ordnas

- 1) för en trupp som är större än en grundenhet,
- 2) för en trupp som får träning för en insats,
- 3) för en trupp som hör till Försvarsmaktens organisation under undantagsförhållanden,
- 4) för beväringar,
- 5) som stridsskjutning,
- 6) med Försvarsmaktens ammunition eller explosiva varor.

Försvarsmaktens vapen och annan utrustning får hanteras vid utbildning som avses i 1 mom. Hanteringen av Försvarsmaktens skjutvapen ska ske under Försvarsmaktens övervakning på Försvarsmaktens område eller fartyg. Med Försvarsmaktens vapen får inte skjutas i den utbildning som avses i 1 mom.

## **Riksdagens svar RSv 319/2018 rd**

### **4 b kap.**

#### **Presentationsverksamhet som ordnas av Försvarsutbildningsföreningen**

##### **22 a §**

###### *Innehållet i presentationsverksamheten*

Försvarsutbildningsföreningen kan också för personer som fyllt 16 år ordna verksamhet som syftar till att presentera beväringstjänstens innehåll för deltagarna.

I presentationsverksamheten är det inte tillåtet att använda Försvarsmaktens skjutvapen, ammunition, explosiva varor eller stridsutrustning eller övningsmodeller av dessa. I presentationsverksamheten är det inte heller tillåtet att ge utbildning som utvecklar den militära kompetensen eller handlingsförmågan.

##### **22 b §**

###### *Vårdnadshavarnas samtycke*

En person som inte fyllt 18 år och som deltar i sådan verksamhet enligt 22 a § som Försvarsutbildningsföreningen ordnar behöver samtycke av vårdnadshavarna för att få delta i verksamheten.

Det i 1 mom. avsedda samtycket ska ges skriftligen och lämnas till en anställd vid Försvarsutbildningsföreningen.

### **4 c kap.**

#### **Försvarsutbildningsföreningens internationella utbildningsverksamhet**

##### **22 c §**

###### *Utbildning som Försvarsutbildningsföreningen ordnar utomlands*

Försvarsutbildningsföreningen får utomlands ordna sådan utbildning som avses i 20 § och som främjar den militära förmågan när syftet är att utveckla kompetensen hos reservister som ger utbildning eller ordnandet annars är förenligt med Finlands nationella försvar samt utrikes- och säkerhetspolitiska intressen.

Beslut om i 1 mom. avsedd verksamhet fattas av försvarsministeriet, om inte beslutanderätten i ärendet ankommer på statsrådets allmänna sammanträde.

## Riksdagens svar RSv 319/2018 rd

### 22 d §

#### *Utländska medborgare i utbildning som Försvarsutbildningsföreningen ordnar i Finland*

I den i 20 § avsedda utbildning som Försvarsutbildningsföreningen ger och i den i 22 a § avsedda verksamhet som föreningen ordnar får också andra än finska medborgare delta.

### 4 d kap.

#### **Allmänna bestämmelser om den utbildning som Försvarsutbildningsföreningen ordnar**

### 22 e §

#### *Val av deltagare till utbildning och verksamhet som Försvarsutbildningsföreningen ordnar*

Försvarsutbildningsföreningen väljer deltagarna till den utbildning och verksamhet som avses i 4 a—4 c kap.

Försvarsmakten har rätt att förbjuda en persons deltagande i sådan utbildning och verksamhet enligt 1 mom. som ordnas av Försvarsutbildningsföreningen.

Ett sådant beslut om val av deltagare som avses i 1 och 2 mom. får inte överklagas genom besvär.

### 22 f §

#### *Anmälan om utbildning*

Försvarsutbildningsföreningen ska årligen till försvarsministeriet och huvudstaben anmäla i 4 a—4 c kap. avsedd utbildning och verksamhet som föreningen ordnar samt innehållet i dem. Försvarsministeriet och Försvarsmakten har för fullgörande av uppgifterna enligt denna lag rätt att av Försvarsutbildningsföreningen få information om dess utbildningsverksamhet.

### 22 g §

#### *Försvarsmaktens stöd till Försvarsutbildningsföreningen*

Försvarsmakten kan ge Försvarsutbildningsföreningen sakkunnigstöd samt tillstånd att använda Försvarsmaktens områden och utrustning för att ordna den utbildning som avses i denna lag.

Som sådant stöd som avses i 1 mom. får Försvarsmakten ge vapen som ägs av Försvarsmakten för hantering vid utbildning som främjar den militära förmågan. Det är förbjudet att skjuta med dessa vapen. Vapnen ska hanteras under Försvarsmaktens övervakning och på Försvarsmaktens område eller fartyg.

Som sådant stöd som avses i 1 mom. får Försvarsmakten inte ge ammunition eller explosiva varor.

I all användning av områden och utrustning som ges som stöd enligt 1 och 2 mom. ska Försvarsmaktens gällande anvisningar, säkerhetsbestämmelser och andra föreskrifter följas.

## Riksdagens svar RSv 319/2018 rd

På det stöd som avses i 1 och 2 mom. tillämpas inte lagen om grunderna för avgifter till staten.

### 28 §

#### *Förbindelse som gäller utbildning och uppgifter*

En finsk medborgare kan till Försvarsmakten avge en skriftlig förbindelse om att han eller hon deltar i Försvarsmaktens frivilliga övningar samt i uppgifter som avses i 23 och 27 § för viss tid, dock för minst två och högst sex år i sänder. Den som förbinder sig till Försvarsutbildningsföreningens utbildnings- och stöduppgifter samt till en uppgift i en medlemsorganisation i Försvarsutbildningsföreningen avger förbindelsen till Försvarsutbildningsföreningen. Den som avger en förbindelse ska vara minst 18 år. Personer som är högst 60 år får avge förbindelse för uppgifter inom Försvarsmakten.

-----

### 32 a §

#### *Tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande av information*

Bestämmelser om tystnadsplikt och om förbud mot utnyttjande av information som är sekretessbelagd för en person som har deltagit i utbildning, handräckning eller annan verksamhet enligt denna lag finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

### 34 §

#### *Ekonomiska förmåner*

Den som deltar i Försvarsmaktens frivilliga övningar samt i en uppgift som avses i 23 eller 27 § har rätt till

-----

Frivillig försvarsutbildning som ges av myndigheterna är avgiftsfri för deltagarna.

-----

### 35 §

#### *Sociala förmåner*

Den som deltar i Försvarsmaktens frivilliga övningar samt i uppgifter som avses i 23 eller 27 § har rätt till

-----

2) ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom enligt lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016),

-----

## Riksdagens svar RSv 319/2018 rd

### 37 §

*Skadestånd för en skada som uppstått i samband med utbildning och vissa uppgifter som avses i denna lag*

För skada som har uppstått i samband med Försvarmaktens frivilliga övningar och uppgifter som avses i 23 eller 27 § svarar staten i enlighet med vad som föreskrivs i skadeståndslagen.

— — — — —

### 42 §

#### *Verksamhetsberättelse*

Huvudstaben ska årligen lämna försvarsministeriet och den i 4 § avsedda delegationen för frivilligt försvar en berättelse om den utbildning och verksamhet som avses i 4 a—4 c kap. och om användningen av frivilliga i handräckningsuppgifter. Huvudstaben har för detta ändamål rätt att trots sekretessbestämmelserna av Försvarsutbildningsföreningen få uppgifter som behövs för övervakningen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

— — — — —

## Lag

### om ändring av 17 § i skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut  
fögas till 17 § 1 mom. i skjutvapenlagen (1/1998), sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 601/2001, 428/2004, 485/2010, 124/2011, 689/2013, 622/2017 och / , nya 4 a- och 4 b-punkter som följer:

### 17 §

#### *Undantag från tillämpningsområdet*

Denna lag gäller inte

— — — — —

4 a) utbildning enligt 20 § i lagen om frivilligt försvar (556/2007) som ordnas med skjutvapen och vapendelar som ägs av Försvarmakten, när hanteringen av vapnen sker under Försvarmaktens övervakning och på Försvarmaktens område eller fartyg och när det inte skjuts med vapnen,

4 b) utbildning enligt 20 § i lagen om frivilligt försvar som ordnas med skjutvapen och vapendelar som ägs av Gränsbevakningsväsendet, när hanteringen av vapnen sker under Gränsbevak-



## Riksdagens svar RSv 319/2018 rd

ningsväsendets övervakning och på Gränsbevakningsväsendets eller Försvarsmaktens område eller fartyg och när det inte skjuts med vapnen,

-----

Denna lag träder i kraft den 20 .

-----

### Lag

#### om ändring av 6 § i arbetarskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i arbetarskyddslagen (738/2002) 6 § 2 mom., sådant det lyder i lag 562/2007, som följer:

6 §

#### *Begränsning av tillämpningsområdet*

-----

Lagen tillämpas inte heller på den som enligt lagen om frivilligt försvar (556/2007) deltar i Försvarsmaktens eller Gränsbevakningsväsendets frivilliga övningar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

-----

### Lag

#### om ändring av 45 kap. 27 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i strafflagen (39/1889) 45 kap. 27 § 1 mom. 2 a-punkten, sådan den lyder i lag 563/2007, som följer:

**Riksdagens svar RSv 319/2018 rd**

45 kap.

**Om militära brott**

27 §

*Krigsmän*

Med krigsman avses i detta kapitel

2 a) den som tjänstgör i Försvarsmaktens frivilliga övningar enligt 18 § i lagen om frivilligt försvar (556/2007) samt

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 7.3.2019

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare